

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

9. Petri negatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Tertul. lib. de
patien. c. 8.

Tertullianus: Dominus monet: *Verberranti te in faciem, etiam alteram genam obverte. Fatigetur aliena improbitas patientiâ suâ. Plus improbum illum cadis sustinendo, quam ulciscendo, ab eo enim vapulabit, cuius gratiâ sustines.* Si linguæ amaritudo maledictio, sive convitio eruperit, respice dictum: *Cum vos maledixerint, gaudete.*

Quartò, circumstantia loci. Non quidem seorsum in angulo, sed in tot viro- rum, ac Pontificiis ipsius præsentia, atque mediâ in aula, quod est in loco exposito, alapam accipit.

Servi olim, ut liberi efficerentur, eor- ram Magistratu alapam accipiebant. Unde Novella 81. *Emancipationis actio liberat eos alapis.* Et Sedulius:

Sedul. lib. 5.

Hic alapis nobis libertas maxima plausit.
Siccine fortasse ille, qui nos verâ libertate donavit, liber effici posse creditus est? O ministrorum infelicissime, alapam quidem dedisti omnium liberatori, ac Domino, (quemadmodum fatur D. Ephrem) sed tu servas servorum factus es in æternum.

D. Ephrem
quo sup.

Cyri. lib. 12.
in Ioan.

Publicè hinc Salvator colaphizatus, ut egregiè, & peracutè ait Cyrillus, ad eluendam toti humano generi, ac Deo ipsi à Dæmone, & à primo omni- um parente in Paradiso impactam alapam, irrogatamque ignominiam.

Et tu in posterum dolebis, quòd publicè forsitan alapam acceperis, cum publicè vel ipse Dei Filius fuerit colaphizatus? Quæris posthac, homuncio, vindicari, pugionem ad mundi, immò Diaboli præscriptiones arripies, aut non te potius totum committes illi, qui dixit: *Mihi vindictam, ego retribuam?*

Rom. 12.

Basil. or. de
Baptism.

Nône & tu, ut verâ libertate fruaris, uti ait in quadam oratione Basilii, alapam accipies?

Cerne interim, ut spectaculum factus est Dei filius mundo, Angelis, & hominibus, dum ita publicè colaphis cæsus est! dum videlicet is, qui est splendor gloriæ, & figura substantiæ Patris, in suâ divini- simâ facie signum, ac figuram tam detestanda, execrandaque manus accepit?

Psal. 23.

Pater, Pater, respice, rogo nunc, in faciem Christi tui digitis scelestissimi, ac in-

fernalis ministri publicè consignatam? O Angeli, nunc eum intuemini, in quem tantoperè desideratis prospicere, an facies ejus sit plena gratiarum!

1. Pet. 1.
Eph. 15.

Sed ô mitissime Jesu, mitescat interea ob hanc mansuetudinem tuam, hoc est, compescatur, obsecro, Angelus Satana, qui me colaphizat, ut in virtute hujus colaphi tui, & ego colaphizari patienter sustineam, sufficiatque mihi gratia tua, ut virtus in infirmitate perficiatur. & da mihi, & omnibus quemadmodum rogat Beda, ut qui olim cæsus es colaphis Judæorum, non cædaris & modò blasphemis falsorum Christianorum. Amen.

Beda in Cant.

PETRI NEGATIO.

PUNCTUM IX.

Et accessit ad eum una ancilla, dicens: Et tu cum Iesu Galilæo eras? At ille negavit coram omnibus, dicens: Nescio, quid dicis. Matth. 26. 69. 70.

Est amicus secundum tempus, & non per-

manebit in die tribulationis. Est amicus socius mensæ, & non permanebit in die necessitatis. Quadrant hæc in te, ô Petre, quippe qui socius divinx illius mensæ, in die tamen tribulationis, necessitatisque tantæ non permansisti.

Vbi est Abel frater tuus? Nescio. At ille negavit coram omnibus, dicens: Nescio. O verbum utrobique proditiõis nota!

Facinus certè capitale, deserti in periculo patrem à filiis, dominum à subditis magistrum à discipulis, patronum à clientibus. Christus in se expertus hæc omnia. Desertus, ejuratus, abnegatus à cliente, à subdito, à discipulo, à filio Christus fuit, ab eo scilicet, qui tot consensu miraculorum, & ostensa in monte beatitudinis, & professa Divinitatis Filij Dei, negat jurejurando discipulum se

ejus

Prædamnavit
urpiter Chri-
stum.

ejus esse, ac non nosse quidem illum, damnavit cum præjudicio suo, tanquam vir sit nefarius, & impius, cujus ipse nec affectator velit esse, nec notus.

Tunc cepit detestari, devovere se, & dira sibi imprecari, si illum non modò ut magistrum, sed etiam ut hominem nosset unquam, hoc est, nescire se, quis homo ille esset, aut alio modo ullam notitiam illius habere. Manifestum mendacium, & quòd facile redargui posset à circumstantibus, nimirum se aded ignorantem affirmare, ut hominem illum nesciret, qui nulli in Judæa, & Galilæa non esset, vel de facie, vel de famâ notus. Negationi additum est novum mendacium, & mendacio devotio, atque abjuratio: Ille autem cepit detestari, anathematizare, & jurare, quia nescio hominem istum, quem dicitis.

Job. 19.

Abomiati sunt me quondam consilarii mei; (Græcè, scientes me, id est, consilij arcantorum omnium cordis mei) & quem maxime diligebam, avertatus est me.

Job. 6.

Frates mei praterierunt me, sicut terrens, qui raptim petransit in convallibus. Hebr. Amici mei sefellerunt me in stat torrentis, qui raptim currit in convallibus.

Ecc. 6.
Sueton. in
Cæs. c. 81.
Psal. 61.

Ab amicis tuis attende. Quin etiam à filiis.

Et tu quoque, Marce filii? & τὸν, πικρόν, etiam tu, filii?

O, d. mendaces filij hominum in staveris! Non sum. Nescio hominem istum, non novi illum. Sed heus tu, Petre, ubi tuum illud: Et si oportuerit me mori tecum, non te negabo?

in Ioan.

Aug. tr. 113.

Ecce, inquit Augustinus, columna firmissima ad unius auræ impulsu tota contremuit. Ecce caput illud aureum ad unius lapilli contactum in parte fictili comminutum ut corruit!

Psal. 11.
Hieron. in
Ija. 63.

Salvum me fac, Deus, quoniam defecit sanctus, quoniam diminuta sunt varietates à filiis hominum. De Petro confidentissimo, & in fidei veritate firmissimo hæc intelligit Hieronymus.

Aug. serm. 4.
post Domin.
Psal. ser. 1.
Matth. 26.

Ceterum de hac re totâ Augustinone sic differenter audiamus. In lectione evangelicâ, Fratres, audivimus, Dominum dixisse discipulis: Omnes vos scandalum patiemini in hac nocte propter me. Cui Speranza Scriptura selecta.

A Beatus Petrus ait: Etiam si omnes scandalizati fuerint, ego nunquam scandalizabor.

Sed Dominus inspector cordis respondit, & dixit: Amen dico tibi, antequam gallus cantet, ter me negabis. Ille autem dixit: Etiam si me mori oportuerit pro te, non te negabo.

Videte, Fratres charissimi, verus, & celestis medicus venam cordis inspexerat, & quâ horâ tentationis pondus, vel infidelitatis frigus venturum erat, prædixerat. Medicus prædicebat, & ægrotus negabat. Sed ubi ad horam ventum est, falsum fuit, quod promiserat homo, & verum apparuit, quod promiserat Deus. Quid enim homo sine Dei gratia possit, timor Beati Petri Apostoli evidenter ostendit: per solum enim liberum arbitrium, non addito etiam Dei adiutorio, promiserat se pro Domino moriturum. Sed quid est

Ija. 40.

C homo sine gratiâ Dei, nisi quod fuit Petrus: cum negaret Christum? Et nisi quod ait Propheta: Omnis caro sanum.

Petrus docuit, hominem sine adiutorio Dei nihil facere posse.

Et ided Beatum Petrum paululum Dominus subdeseruit, ut in illo totum humanum genus posset agnoscere, nihil se sine Dei gratiâ prævalere, & ut Ecclesiæ Rectori futuro, ignoscendi peccantibus, quædam regula poneretur. Credenda enim erant

D Petro Apostolo claves Ecclesiæ, immò credenda quoque ei erat populorum in-

Petrus lapsus, ut ignoscendi peccantibus re-

numera multitudo, quæ esset pro luxuriam accinaturæ vitiis, passionibus, culpis involuta, atque peccatis. Denique ad eum Salvator dicit: Tibi dedi claves regni celorum. Deinde sequitur: Quæcumque ligaveris super terram, erunt ligata & in celo; videlicet ut in clavibus fidelis janitor, in sententiis esset clementissimus dispensator.

Matth. 16.

E Erat enim reverâ hic Petrus paulò durior, & severus, sicut ejus austeritatem truncata ob Christi injuriam servi-

Petrus durus erat in peccatorem truncata ob Christi injuriam servi-

ores. Principis Sacerdotum declarat auricula. Hic igitur tam durus, tamque severus, si donum non peccandi à Domino fuisset adeptus, quæ venia commissis populis donaretur? Sed idcirco divinæ providentiæ secretum ita temperavit, atque permisit, ut primus ipse laberetur, ac rueret in peccatum, quòd erga peccantes durior sententiam proprii casus intuitu

ut mitesceret, cecidit.

Cccc tem-

temperaret. **Quantum** igitur divini A muneris erga salutem hominum, quantum curæ, quantumque sollicitudinis impendatur, advertire. Totius corporis morbum in ipso Capite curat Ecclesiæ, & in ipso vertice componit membrorum omnium sanitatem, in ipsâ confessionis Christi crepidine, in ipso immobili fidei fundamento. in Petro scilicet illo, qui dixerat: *Etiamsi me oporteat mori rectum, non te negabo.*

Hic est Petrus, qui di vinâ revelatione prior omnium veritatem meruit confiteri, dicens: *Tu es Christus Filius Dei.* Hic tantus, & talis venit ad illam noctem, in qua Dominus tradebatur, & cum se calefacere veller ad prunas, accessit ad eum puella, & dicit ei: *Et tu hesternodie cum homine hoc eras.* At ille mox respondit: *Nescio hominem istum.* Quid agis, ô Petre, futuræ Rector Ecclesiæ? quid loqueris? Intuere, quid sis interrogatus, vel quid interroganti responderis. Vox tua repente mutata est. Hoc est omne illud, quod cito, sed non cauto sermone promiseras? Hoc est torum quod etiam omnibus negantibus, te usque ad mortem perseverare juraveras? Nondum fidem tuam aliquis tentavit, atque discussit: nondum te ob Christi negationem adversarius trahit ad publicum: nondum es apud Reges, & Præfides propter nomen ejus exhibitus: non tibi flagella, nondum sunt admota tormenta. Quis porro est, qui te interrogat, quod tam cito negasti? Non est servus, non Pharisæus, non Seriba, non Sacerdos, non miles, non Centurio, nō spiculator, nullus postremo eorum, qui auctoritate suâ posset formidinem incutere confidenti: mulier te simplici voce interrogat, & fortasse nec proditura confessum; nec verò tantum mulier, sed puella, & non solum puella, sed ostiaria, vile proculdubio, abjectumque mancipium. **O res stupenda!** Puella accedens fidem Petri discussit: & mirum, si soliditatem Petri non turbo, non imber, sed roris levissima gutta transfixit. Petrus labia puellæ non sustulit, sed ubi locuta est, ille turbatur. Processit sermo puellæ, & immobilis columna concussa est.

Joan. 18.

Sed ut jam utilissimum hoc punctum Petrus lapsus, in sua puncta dividamus, unde quæso, id ex præfidentia, factum est unde culminis hujus Apostoli casus, ac ruina?

Primò cecidit Petrus, ut ex Augustino jam accepimus, quia præsumpsit. *Ego Psal. 29. dixi in abundantia meâ. Chald. Ego dixi, Chald. cum sederem in fiducia: Non movebor in æternam. Sed: Avertisti faciem tuam à me, & factus sum conturbatus: vel cum Pagnino: Et Pagnini. sui territus.*

O verum humanæ vilitatis exemplum! ô unicum nostræ infirmitatis specimen! Petrus ad modicum, & in momento sibi à Deo relictus, in tantum peccati profundum corruit. Humana igitur fragilitas se præcipitare novit, cadere scit, prorvire in barathrum assuevit. Quis Petro fortior? En verò, quia sanctitas, & fortitudo relicta cadit?

Præquam scilicet humilem, ego d. Psal. 118.

C liqui.

Obtrivit nimirum Dominus, ô Petre, Jerem. 2. confidentiam tuam.

Non igitur te extollas in cogitatione animæ Eccli. 6. tua, velut taurus. (Hugo Card. qui ex pinguedine, & fortitudine superbit, ne forte elidatur virtus tua per stultitiam (ex Interlineari, clarionis,) & folia tua (verborum) comedat, & fructus tuos (operum) perdat, & relinquaris velut lignum aridum (sine virore dilectionis) in eremo (inter steriles maiorum actiones.)

Qui se existimat stare, videat (per humilitatem) me cadat. 1. Corint. 10.

Si columnam templi levicula aurant concutit: si annosam quercum tam exiguum, lenisque flacus eradicat: Si hoc in viridi ligno, in arido, in arundine, in calamo jam quassato quid fiet? Columna tantæ apud se firmitatis, leni autem, ac ferè halitu solo vocis ancillaris dejecta, procubuit! Sic, sic sequitur superbos ultor à tergo Deus. Sic illi valde superbos, valde deicere in motu est: *Humilians peccatores Psal. 146. usque ad terram. Verè, verè nunc. Vnamulier Hebræa fecit confusionem.*

Noli ergo altum sapere, sed time.

O quam aliàs demissiùs de seipis Apostoli sentientes, cum audito Christi verbo,

Matth. 26. bo, *Vnus vestrum me traditurus est, contri-*
stati valde ceperunt singuli dicere: Nunquid
ego sum Domine? Verum unde contristati?
an forte conscientia quisque suae con-
scius non erat? Contristati sunt, inquit D.
Leo, non de conscientie reatu, sed de humana
mutabilitatis incerto, timentes, ne minus ve-
rum esset, quod in se quisque noverat, quam
quod ipsa veritas providebat.

Sic, sic cavendum, sic formidandum,
 Fratres, ne propositorum nostrorum vel-
 uri columae in humane nostrae incon-
 stantiae, mutabilitatisque basi fundatae,
 cito corruant, ac perfringantur.

Prov. 14. In timore Domini (non in praesump-
 tione) fiducia fortitudinis.

D. Leo, ser. 9. Ob hoc, inquit D. Leo, Petrus haesita-
 re permittitur, ut scilicet in Ecclesiae Prin-
 cipe remedium poenitentiae conderetur,
 & nemo auderet de sua virtute confide-
 re, quando mutabilitatis periculum nec
 Beatus Petrus potuisset evadere.

August. *Superbis utilo*
cadere. *Audeo dicere, inquit Augustinus, super-*
bis esse utile cadere in aliquo aperto, mani-
festumque peccatum, unde sibi displiceant, qui
jam sibi placendo ceciderant: salubrius enim
Petrus sibi displicuit, quam sibi placuit, quan-
do praesumpsit.

Secundò cecidit, quia in domum lu-
 bricam, hoc est, in aulam, ac in palatium
 introivit. *Ambrosius: Petrus non negat in*
monte, non in templo, non in sua domo, sed in
Pratorio, in domo Principis Sacerdotum. Ibi
negat, ubi Iesus ligatus est, ubi veritas non
est.

Quis diu consistat, ait Cyprianus, in lu-
brico positus? Ita pulchrè Paschasius: Non
erat tunc Petrus in atriis Domini, de
quibus canitur in Psalmo: Stantes erant
pedes nostri in atriis tuis, Jerusalem; neque in
atriis domus Dei nostri, sed in atriis Cai-
phae, & in domo ejus, in qua Iesus vin-
ctus tenetur: & idè in eà non agnosci-
tur, quia in eà nullus erat, qui lucem vi-
deret. Erat quidem in eà ignis ardens,
sed malè consumens, qui nec frigus pel-
lebat mentis, nec fugebat tenebras no-
ctis, sed inflammabat ad facinus ardore
impietatis: Et nota, (inquit ad mores, ut
affolet Hugo Cardinalis) quod Petrus se-
mel intravit Curiam, & ibi vigorem animi

Hugo Card.
in Matth. 26.

A perdidit, & Christum negavit: quid si diu
 permansisset in Curia? Videte, ne (in aulis
 praesertim Principum) à fide excidatis.

Si absorberit eum (fortè ambitio) de loco
suo (humili ad sublimiorem), facile)
negabit eum (cum Petro,) & dicet: Non
novi te.

B Quid enim ut plurimum in aulis nisi
 perfidia? Infidam Curiam appellavit ille, familiaris,
 quòd saepè nec hominibus, nec Deo fi-
 dem praestet.

Et abierunt viam multam valde, & in-
troierunt Curiam. Hugo Cardinalis: Ibi
agebant cum fraude, & potentia. Seneca in
Agamemnone: Non intrat, inquam, regium
limen fides.

C O quàm modica fides, quàm exigua
 Dei cognitio in aulis! Stetim ac Magi ad
 Herodis aulam appropinquarunt, stella
 retrahere sese coepit. Ita planè vix aliqui
 in aulam pedem inferunt, cum statim
 Dei lumen amittunt.

Seneca percontatus, cur reliquæ Nero-
nis aulâ in rus quoddam suburbanum se
recepisset? Quia, inquit, ex tot palatii cubi-
culis, tum inferioribus, tum superioribus, ce-
lum videre non possum. Hinc optimè Na-
zianzenus aulicis pro egregio suo judi-
cio semper infensus: Valeto, inquit, Impe-
ratores, & palatia, atque omnes Imperatoris
famili, & cubicularij, siquidem Imperatori
fidoles, haudquaquam certum habeo, Deo au-
tem magnâ ex parte infidi.

D De Regis Abimelechi aulâ loquens
 Abraham: Et cogitavi, inquit, mecum di-
 cens: Forsitan non est cultus Dei in loco isto.
 Sanè de plerisque aulicis verissimè co-
 gitavit.

Exeat, exeat à quorundam aulâ, qui Lucanus,
vult esse pius.

E Ut id praestitit Moyses, qui maluit af-
 fligi cum populo Dei, quàm temporalis peccati
 (regiarum deliciarum, & communica-
 tionis cum impiis) habere jucundita-
 tem.

Fugite, fugite de medio Babylonis, & sal-
vet unusquisque animam suam. Quid
etenim Babylon, nisi confusio? Quæ verò
alibi major, quàm in confuso illo aulico-
rum ordine?

Ibb. 10.
Iuda. ep. 13.
Gloss. ibid.
Aula mala
varia.

Lyran. ibid.

Hugo Card.
bid.

Isa. 19.
Margin.

Interlin.
Sā in notat.
ibid.

3. Reg. 19.
Bern. l. 4. de
consideratione.

Aulicorum
mores à S. Be-
nardo expressi.

B. Laur. Iust.
de triumph.
Christi agone,
c. 8.

Ibi certe in ordine nullus ordo, sed ferè sempiternus horror inhabitat. Ibi verè sidera errantia. (Glossa, quæ aliis causa naufragii sunt) Ibi nubes sine aqua (obscurantes Solem, ponentes in cælum os suum) quæ à ventis circumferuntur (superbiæ moribus, & vanitatis) Ibi fluctibus feri maris (id est, inquieti, & bonorum turbativi) despumantes suas confusiones. Hugo Cardinalis: Ex concursu undarum spuma generatur; ita aulici ex concursu in se invicem spumant. Et benè, quia duo contraria habent in se ipsis, natura enim eos deprimat, sed superbia erigit, & ita in confusione sunt. Unde Isai, 19. *Confundentur, qui operantur limum (retia ex lino) plectentes, & texemes subtilia (nallas vel retia) & erunt irrigua eius siccantia, omnes, qui faciebant lacunas ad capiendos pisces. Sculti Principes Tancos, sapientes consiliarij Pharaonis dederunt consilium insipienti. Ibi denique arbores autumnales, infructuose, nullam utilitatem vel sibi, vel aliis facientes, bis mortua, eradicata. Sā peracutè: sine radice fidei, & charitatis.*

Et verè; non enim in igne (atrij, aulaque) Dominus, non in romanatione (aulicorum) Dominus; sed in sibilo aura tenuis, quæ Curias perficere haud solet.

Hinc ad Eugenium Bernardus: *Claustrum quosdam malos recipit, quos ut plurimum bonos efficit: at Curia bonos facilius recipere magis, quàm facere consuevit.*

Verum quinam aut quales plerumque aulici? Idem: *Hi sunt, qui subesse non sistent; præesse non norunt, superioribus infideles, inferioribus importabiles. Hi inuerecundi ad petendum, ad negandum frontosi. Hi importuni; ut accipiant; ingrati; ubi acciperint. Docuerunt linguam suam grandia loqui, cum operentur exigua. Largissimi promissores, & parcissimi exhibitores. Blandissimi adulatores, & mordacissimi detractores. Simplificissimi dissimulatores, & malignissimi proditores, &c.*

Heu! quò igitur, Petre, devenisti? Paulò ante, inquit Laurentius Justinianus, cum Senatoribus cæli, terræque Principibus, præfente Verbo habitare solebas, nunc cum vilissimis resides, & indignis? Tuas prius divinis eloquiis accommo-

dabas in præsentiarum autem nugis, obtreccionibus, blasphemis? fovere decem consueveras dilectionis incendia: & modò remissus, & gelidus foveris, ut invidus? Obsecro te, ut ad tui considerationem redeas diligenter, & ubi, cum quibus, & qualiter sic maneat, perpendere velis.

Aulam igitur, Fratres; ac aulicissimum huius mundi fugiamus, caveamusque, ne latenter hic morbus in animum nostrum irrepat, qui ex ipso apostolatus culmine, hoc est, à supremâ perfectione, si ad hanc fortè jam pervenerimus, ad infimam sæcularis, pristinaeque conversationis miseriam paulatim nos derurbare, ac revocare possit.

O quam latenter, paulatimque, ac ferè nobis vix sentientibus, periculosus, perniciosusque hic aulicissimi morbus subintrat! Et quidem primò specie lucrificandi ipsos Principes, ac Magnates, conciliandique eos ad divinum obsequium, mox ad nos ipsos eorum gratiam retorquemus. Bernardus: *Clericum Curiam frequentantem, qui non sit de Curia, ad idem noris pertinere ambientium genus.*

Signa morbi non obscure ea sunt, si quis frequentius eos adeat, si cum abstinere, sentit desiderium præsentia, & concupiscentiam illorum: si eorum rebus, ac negotiis, tanquam propriis, se affici sentiat: si Principes, ac Magnates sibi, non Religioni, aut Congregationi conciliet: si observantia, & obedientia incipiente jam illi serdescere, se factum arbitretur ad magna si mediocritatem, ac humilitatem religiosam incipiat molestè ferre, quòd commoditates, & curiosiora requirit: si jam ferè mollibus vestiri cupiat, quia sepius in domibus Regum sit: si domesticam Religiosorum conversationem, præferat simplicium, aspernetur: si Superiorem interea hæc monentem, quasi malevolum, ac invidi, iniquus ferat. Hæc, & huiusmodi si adsint, quicquid decepta, & deceptiva tentio possideatur, certum est, morbum animum occupasse, jamque Religionem, ac professionem cum Petro perfidè denegandam.

Tertio cecidit, quia manu linguæ ancillulæ impulsus fuit.

Aula frequen-
tatio cur su-
gienda.

Bern. quo
suprà.

Aqua, in in-
dus, ad curan-
dos animi mor-
bos, c. 15.
Aula amore
captæ anima
signa.

Petrus adhuc
cecidit in lin-
gua dejectus
muliebri.

Vinum

Ecc. 19.

Vinum sanè, & mulieres apostare faciunt Sapientes.

Gen. 3.

Adam; ubi es? Abscondi me, inquit, ed quod nudus essem. Mulier dedit mihi de ligno: & comedi. Non bona certe oltiaria (sic eleganter fatur D. Maximus) qua Petrum idèd in domum Sacerdotis includit, ut à fide Salvatoris excludat. Malè Adam induxit Eva: malè Petrum introduxit ancilla. Illa exclusit à Paradiso: hæc exclusit à Christo. Illa persuasione suâ virum decepit: hæc interrogatione suâ Apostolum circumseripsit. Illa ad prævaricandum Adam impulit: hæc Petrum compulsi ad negandum. Et idem sexus in utraque oltiariæ officium gerens, aut exclusit à vitâ, aut inclusit ad mortem.

D. Laur. Iust. de triumph. Christi agono, c. 8. Mulieribus ad cit. fraudes perferre. Magnè abuti- na demon.

Eadem est animi D. Laurentii Justiniani conceptio. En inquit, mulier, quæ malè suscipiendo Adam de Paradiso expulit, Apostolorum Principem tentando de atrio eiecit. En pari elegantia ad mores subdit: Sexus hic muliebris semper suspectus est: illo frequentiſſimè abutitur Diabolus. Quantos robustissimos telis fœmineis prostravit viros? Quot ab initio sæculi damnavit fraudibus mulierum? Non armatos advocavit milites, ut debellaret Apostolum: unius mulieris lingua Christianæ militiæ devicit ducem. Quid de membris inferioribus sperare poterit Belial, quando Ecclesiæ Principem sic leviter superavit: Superavit, inquàm, cum illi negationis vulnus infixit.

Mulier etiam timent Petrum: ecclesiabilis fuit, quid erit amanti?

Heu igitur, diiectissimi quanto exitio fœmina erit amanti, si tanto exitit Petro, non quidem amanti, sed timenti? Quis mulierum captus amore propè dei facturam non faciet? Salomon ardentiſſimo fœminarum amore nonne secutus est: Deos alienos? Nonne colebat Astartem Deam Sidoniorum, & Moloch idolum Ammonitarum, aâfica vitæ suum Chamos idolo Moab in monte, qui est contra Ierusalem, & Moloch idolo filiorum Ammon, atque in hunc modum fecit universis uxoribus suis alienigenis, quæ adolebant thura, & immolabant Deis suis?

Greg. l. 2. Mor. 13.

Gravissimè uti solet, Gregorius: Salomon immoderato usu, atque assiduitate mulierum ad hoc perductus est, ut templum idolis

A fabricaret: & qui prius Deo templum construxerat, assiduitate libidinis etiam perfidia substratus, idolis construere templa non timuit; sicque factum est, ut assidua carnis petulantia usque ad mentis perfidiam perveniret.

Maxima nimirum ad idolorum cultum, & hæresim dispositio est carnis licentia, ac effrænata libido. Hæc ad versum te punit (ait Angelus, objurgans Episcopum illum Pergamensem) quia habes

B illic tenentes doctrinam Balaam, qui docebat Balac mittere scandalum corâ filijs Israël, edere & fornicari, ita habes & tu tenentes doctrinam Nicolaitarum. Hi subveisti à Nicolao Diacono, è sanctissimis illis septem uno, qui carnis voluptatibus addictus descivit ab Ecclesiâ, & in turpissimas lapsus est hæreses, veluti ajunt Irenæus, Tertullianus, Hilarius, Epiphanius, & Hieronymus, dicebant, licitum esse fornicari, necessariumque esse ad ipsam salutem libidini operam dare.

C Heu! in quale barathrum libido, ac mulier impellit! Heu! quo præceps luxuria ruit! Memor esto, Domine, filiorum Edom, (Augustinus, id est, carnalium hominû) qui acunt: Exinavite, exinavite usque ad fundamentum in eâ: hoc est, juxta Theodoretum, ex fundamentis ipsam (sudem) convellite, ut ne vestigia quidem fundamentorum remaneant: Filia Babylonis misera!

D Babylonica illa meretrix circumdata purpurâ, & coccino, & inaurata auro, habens poculum aureum, Hugo Card. id est, scientiam Scripturarum, clarum quidem in se, & propter hoc aureum, in manu suâ, id est, in operatione perversâ, eam enim exponit secundum opera sua: secundum voluntatem suam, sic inveniet interpretationem: & propterea sequitur, plenum abominatione, id est, errore prævaræ expositionis, & immunditiæ fornicationis ejus: docebit enim immunditiam carnis, sequens caput suum, de quo Danielis 11. Et erit in concupiscentiâ fœminarum. Meretrix, inquàm, hæc mater fornicationum, id est, perversorum dogmatum, sedebat super bestiam coccineam, id est, super Diabolum, suâ impetuositate omnes ad mortem trahentem: nullius etenim fræni, aut retinaculi

E Cccc 3 hic

Apoc. 2.

Num. 24.

Iren. l. 1. ad ver.

hæres. c. 27.

Fornicari con-

cessum primi

Nicolaitæ do-

cebant.

Tertull. de

preser. Har.

Hilar.

Epiph. har. 25.

Hieron. ad

Heliod.

Psal. 137.

August. &

Theod. ibid.

Mulierum tur-

pis amor ad hæ-

resim perducit.

Apoc. 17.

Hugo Card.

ibid.

Ecc. 32.

Dan. 12.

hic ulla sit mentio; quia luxuria ad hæreses usque effrañis, præcepitque ruit: *Sedebat, inquit, super bestiam coccineam, plenam nominibus blasphemie.*

2. Tim. 3.

Ita est. Fratres, mulier ad hæresim perducit. Ex his, ait Apostolus, sunt, qui penetrant domos, & captivas ducunt mulierculas oneratas peccatis. Moxque subdit: *Homines corrupti mente, reprobi circa fidem. Ut unum ex alio, ex luxuriâ scilicet ja&tura fidei! Sic alibi: Manifesta sunt opera carnis. Quænam Apostole? Fornicatio, immunditia. Mirabor, si non addat: Idolorum seruitus.*

Apo. 1.

Hinc Hæretici in Apocalypsi locustarum nomine censentur, & ad innuendû effœminatam eorundem naturam, ad luxum penitus, mollémque vivendi rationem, potissimumque ad libidinem propensam, atque proclivem, cum capillis mulierum describuntur: *Et habebant, inquit Joannes, capillos, sicut capillos mulierum.*

Et hæresum omnium vehiculum est. Hieron. ad Cresiph.

Hæ cunctarum ferè hæresum vehiculum, quod nimirum citissimè quoquod perveniuntur Eruditè observat Hieronymus in epistolâ ad Cresiphontem adversus Pelagianos Hæreticos, penè omnes ad suas hæreses adstruendas, ac latè per orbem pervulgandas, fœminarum adminiculo, ac ministerio usos fuisse. Simon Magus (inquit rem altius reperens) hæresim condidit Helenæ meretricis adjunctus auxilio: Nicolaus Antiochenus choros duxit fœmineos: Marcion Romam præmisit mulierem, quæ decipiendos sibi animos præpararet: Montanus, immundi spiritus prædicator, multas Ecclesias per Priscam, & Maximillam nobiles, & opulentas fœminas primùm auro corrupit, deinde hæresi polluit.

Tertull. lib. contra Pſychicos. Exod. 32.

Quid plura? Jam, ni fallor, ad illius acumen lectionis apud Tertullianum pertingo, qui de peccato populi circa vitulum fatuus: *Sedit, inquit, populus manducare, & bibere, & surrexerunt scortari; pro eo, quod nos legimus: Et surrexerunt ludere.* Subditque pulchrè: *Pro vitulo ergo, & cum vitulo vitulati sunt. Nec mirum, nam quemadmodum ait Ambrosius: nbi coepit qui luxuriare, incipit de viare à fide verâ, sedit populus manducare, & bibere; & resili sibi Deos poposcit.*

Amb. ep. 36. ad Sabinum.

A Hinc tam sæpè fides cum castitate. Ex. 1. Tim. 4. *emplum esto fidelium in fide, in castitate. In omni pietate, & castitate. In ore eorum (virginum) non est inventum mendacium (infidelitatis.)* E contra luxuria simul, & recessus à fide. *Erunt homines se ipso amantes, incontinentes, & voluptatum magis, quàm Dei amatores, habentes quidem speciem pietatis, virtutem autem ejus abnegantes. Erunt magistri mendaces, qui introducent sectas perditionis, & multi sequentur eorum luxurias. Venient in deceptione illusores juxta proprias concupiscentias ambulantes, &c. Ut ex his, aliisque permultis locis facile intelligas, luxuriam aut esse cum infidelitate, aut ad infidelitatem perducere.*

Hinc denique 2. Machæorum 4. cum Jason, Oniæ frater, ad gentilem ritum tribules suos transferre vellet, non nisi id gymnasio, & ephebiâ, id est, lupanari, & protibulo epheborum assequi posse cogitavit, nullibi ratus cæcisi citius impietatem, quàm in scholâ impudicitiam.

Cæterum quis ad hæc non perhorrescat luxuriam, per quam non solum ad infidelitatem, verum etiam ad ipsam, et atheismum facile perducatur? *Dixit insipiens in corde suo, Non est Deus. At quis, rogo, insipiens magis, quàm homo carnalis? Quid major est voluptas, dixit quondam Tullius, èd magis mentem à suâ sede, & statu dimoveret. Venus Græcè, juxta suum etymon, quasi sine mente, ve sine, vs verò mens. Certè voluptarij, quorum Deus solum venter est, & gloria in confusione. id est, in luxuriâ, non est alius Deus; unde & subditur: Corrupti sunt, & abominabiles facti sunt in studiis suis; fundamentum enim, & radix impietatis, inquit ibidem Theodoretus, vitæ corruptela est.*

Annon inde & illi huc pervenere? *Dixerunt impij cogitantes apud se non rectè: Exiguum, & cum radio est tempus vite nostræ, & non est refrigerium in fine hominis, & non est, qui agnitus sit reversus ab Inferis, quia ex nihilo nati sumus, & post hoc erimus tanquàm si non fuerimus. Ubi appositè Glossa: Vox hæc perditorum est, qui tanquàm bruta animalia, quæ presentia sunt, amant, & futura, despiciunt, nec post hanc vitam requiem æternam sperant. Unde non secus ac ipsi Athei subdunt:*

Sap. 2.

Glossa apud D. Bonau. ibid.

subdunt: Venite ergo, & fruamur bonis, quæ A
sunt (modò, quoniam, an alibi bona sint, ignoramus) & utamur creaturâ, tanquam in iuventute celeriter (ne celeriter nobis hæc bona pertranseant.) Vino pretioso, & unguentis nos impleamus, & non pertranseat nos flos temporis. Coronemus nos rosis, antequam marcescant, nullum pratum sit, quod non perit anseat luxuria nostra. Nemo nostrum exorsit luxuria nostra, ubique relinquamus signa latitæ, quoniam hoc est pars nostra, & B
hæc est pars nostras, & nihil præterea speramus. O luxuriam, quæ ad ipsissimum atheismum perducis!

Isach. 8.

Chald.

Quid Numinis, quid religionis, rogo senioribus illis, qui ramis natibus applicatis in signum luxuriæ (Chaldaicè enim est: adducunt confusionem ad facies suas) dorsa habebant contra templum Domini? an non propriè Athei?

Hieron.

Cavendum ergo primùm à mulieribus, ab aspectu, à colloquiis, à frequentia: nam, ut ait Hieronymus: Prima tentamina sunt mulierum frequentes accessus. Nec aliud, credite, communis hostis ardentius optat, quam homines à Deo per carnis luxuriam revocare.

At lachrymis mea vita viret. Lachrymosi
Verè hoc ille, & ingeniosè sub amarant- Pœnitentis
ho. Caterùm ipse sub hoc tristi corde symbolum
exscribam; ac multo verius: amarantus.
Et lachrymis mea vita viret.

Et cepit flere, inquit Marcus: quia nimirum à fletu postea nunquam destitit: Petrus suam sed dum vixit, singulis diebus, per aliquod negationem temporis spatium, negationis suæ peccatum detota vitâ fleavit. Sic D. Clemens. Unde & oculos semper quasi sanguine resperfos habuit, quod eos D. Clem. in perpetuis serè lachrymis fatigaret. Sic Nicæphorus. Quin adeò largitus ploravit, ut jugis Nicoph. l. 2. ipsa lachrymarum unda ex oculis manans c. 36. quasi sulcos, ac veluti cuniculos, & aqueductus in maxillis effecerit. Sic idem Clemens. Unde & dicere poterat: Facies mea intumuit à fletu. Neque ob id longius abest, D. Clem. in qui illud: Et cepit flere, ad Hebraicum transtulit: Et erupit in fletum; quia scilicet totum in lachrymas se solvit amaras.

Quid autem mirum? statim enim ac Dominus dirupit petram, fluxerunt aquæ, & torrentes inundaverunt. Psal. 114.

Ipsè nimirum, ipse est, qui convertit petram in stagna aquarum, & rupem in fontes aquarum. Unde, Psal. 113. Isa. 35.

Et quæ erat arida, in stagnum. Ut fluminis impetus lætificaret civitatem Dei. Psal. 45.

PETRI LACHRYMÆ. D

PUNCTUM X.

Et egressus foras fleuit amarè.
Luc. 22.

Psal. 118.

Exitus aquarum deduxerunt oculi mei Theodoretus: Hoc est, Fluminis instar lachrymas profundebam. Hieronymus, rivus; Chaldaeus, fluentia; Pagninus, pelagi aquarum fluebant de oculis meis. Ambrosius: Per exitus aquarum descenderunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam, ne se videlicet unquam clauderent radiis tuæ lucis.

Psal. 47.

Fuerunt & mihi lachrymæ meæ panes die, ac nocte, dum dicitur mihi quotidie: Vbi est Deus tuus? Heu! heu! & potui te negare? nec, quoad vixero, illachrymabor?

O, ô felices lachrymæ, quæ ut eleganter ait D. Leo, ad diluendam culpam negationis virtutem sacri habuere Baptismatis! O felix (si dicere sic licet) crimen, quod tam felicibus lachrymis expiatum est! Lachryma siquidem, ait Petrus Cellensis, sordida lavant, decorant fœda, suscitant mortua. Demergit lachryma populorum crimina. Lachryma diluvium est peccatorum. O Lachryma diluvium peccatorum. Lachryma (exclamat Augustinus) tu contra rivum hominum suave solatium, qua passionis Christi es vicaria. Et planè vicaria, quod à vicariis absolvat, quod sordes, & maculas vicariâ potestate, atque virtute detergat. Et passionis Christi vicaria.

O verè lustrales aquas! (sic disertè clamat in oratione Pelicanus, cujus ex fletore, & corde pretiosum hunc ad peccatorum vitam sanguinem fundo) ô undas expiatrix! ô piacularis latices lachrymarum! ô culparum balneos salutare! Quod nam, aqua animarum?